

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndc/6/2024
Identifikačné číslo spisu:	3122204272
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3122204272.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu B. T., Z., Č. XX, proti žalovanej obchodnej spoločnosti 1/ ERES property - Z.mandát, s. r. o., Trenčín, Braneckého 161/12, IČO: 52 845 133, obchodnej spoločnosti 2/ HERBYTOP s. r. o., Trenčín, Hodžova 5, IČO: 36 306 169, o uvedenie bytu do obývatel'ného stavu a iné, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 13C/20/2022, o návrhu žalobcu na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie sporu vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 13C/20/2022 Okresnému súdu Trnava n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu žalobcu na prikázanie veci Okresnému súdu Trnava z dôvodu vhodnosti (podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CSP“). Žalobca svoj návrh odôvodňoval poukazom na zaujatosť všetkých sudcov Okresného súdu Trenčín, vyšší vek a nepriaznivý zdravotný stav.

2. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Trenčín) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Trnava). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

3. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového (mimosporového) konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod

delegácie vždy výnimočný charakter a iba samotný problém spočívajúci v prekonávaní väčších vzdialeností, či vynaloženia väčších výdavkov za účelom dostavenia sa na spor možno považovať za bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom prikázania veci inému súdu. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

4. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania.

5. Podľa názoru najvyššieho súdu žalobca v návrhu neuviedol žiadnu takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver, že ktorýkoľvek iný súd (než Okresný súd Trenčín, na ktorom konanie začalo) spor prejedná hospodárnejšie, rýchlejšie, prípadne po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie. Okolnosťou odôvodňujúcou prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti nie je a nemôže byť žalobcom tvrdená zaujatosť zákonného sudcu, prípadne aj ostatných sudcov konajúceho súdu. Na tento účel totiž procesný predpis ustanovil inštitút námietky zaujatosti, ktorú strana môže podať v prípade pochybností o nezaujatosti zákonného sudcu v zmysle § 52 CSP v spojení s § 49 CSP. Dôvod na prikázanie sporu inému súdu podľa ustanovenia § 39 ods. 1 CSP by mohol nastať len za predpokladu vylúčenia všetkých sudcov súdu majúceho inak vec prejednať a rozhodnúť, čo však v tejto veci nenastalo. Rovnako nemožno za okolnosti odôvodňujúce prikázanie veci inému súdu považovať ani nespokojnosť strany s rozhodovaním súdu, či postupom sudcu. Zákonnosť a spravodlivosť postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie pre zmenu podliehajú preskúmaniu v rámci riadnych resp. mimoriadnych opravných prostriedkov. Účelom prikázania sporu inému súdu je predovšetkým dosiahnuť hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie konkrétneho sporu (ako jedného zo základných princípov civilného sporu zakotveného v čl. 17 CSP) a nie náprava prípadných či už procesných alebo hmotnoprávných pochybení súdov.

6. Napokon, ani ďalšie skutočnosti (vyšší vek, nepriaznivý zdravotný stav), ktorými žalobca odôvodnil vhodnosť ním navrhovanej delegácie sporu, nevykazujú charakter takej výnimčnosti, aby bolo možné jeho návrhu vyhovieť. Tieto okolnosti sú v civilnom sporovom konaní skôr bežné, nezriedka sa vyskytujúce. Diagnóza, ktorou trpí žalobca, nie je takej povahy, aby vyžadovala špecifický procesný režim. Z obsahu spisu nevyplyva, že by v prípade žalobcu šlo napr. o polymorbidného či ležiaceho pacienta, kedy by bolo možné pripustiť záver o existencii tak závažných okolností, ktoré by aj s ohľadom na čl. 6 ods. 2 CSP boli dôvodom na uplatnenie výnimočného postupu spočívajúceho v prikázaní sporu inému súdu. Okolnosti takej povahy, ktoré sú dané v posudzovanom prípade, však bez ďalšieho nemôžu opodstatňovať prijatie žalobcom navrhovaného rozhodnutia. Akceptáciou návrhu žalobcu by - bez danosti okolností výnimočnej povahy - došlo k negovaniu procesných ustanovení zákona upravujúcich príslušnosť súdov.

7. Najvyšší súd naviac stabilne judikuje, že miesto pobytu niektorej zo strán sporu, ani jej schopnosť (spôsobilosť) zúčastniť sa osobne súdneho procesu nie sú výnimočným dôvodom, ktorý by opodstatňoval zmenu zákonom stanovenej príslušnosti súdu. Strana sporu má právo zvoliť si v konaní zástupcu oprávneného na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana sporu (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a 2 CSP). Treba mať na zreteli tiež ustanovenie § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Rovnako treba zohľadniť, že súd môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti sporu uložiť strane, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP).

8. Vzhľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu

nevyhovel.

9. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.